

DERS ÇALIŞMA BECERİLERİ

Çalışma becerileri planlama, organizasyon, verimli çalışma yöntemlerini kapsar. Ancak çalışma alışkanlığının ilk olarak kazanılması ve daha sonra geliştirilmesi okul yılları süresince olur. Bu yıllarda kazanılan ya da kazanılması beklenen beceriler bireyin hayatı boyunca başarılı olabilmesi için her tür çalışma, planlama ve organizasyon alanlarında gereklidir.

Okul yılları boyunca etkili ders çalışma yöntemi olarak geliştirdiğimiz beceriler okuldan sonraki hayatta da gerekli olur. Örneğin, iş yerinde tamamlanması gereken projeler, evde organize edilmeyi bekleyen işler için etkili çalışma yöntemlerinden yararlanırız.

Çalışma programının oluşturulması: Çalışma becerilerinin gelişmesi için öncelikle bir ders çalışma planının oluşturulması gerekiyor. Bu planın çocukla birlikte hazırlanması önemli. Çünkü yapılacak olan çalışma çocuğun sorumluluğu ve bu konuyla ilgili olarak yapılan düzenlemelerde çocuğun söz sahibi olması, yapılan planın uygulanmasında da çocuğun daha istekli ve katılımcı olmasını etkiliyor. Çünkü bireyler karar verme sürecine katıldıklarında o kararı benimsemeleri ve uygulamaları daha kolay oluyor. Bu prensip tabii ki ders programını yapan çocuk için de geçerli.

Ders çalışma programı hazırlarken önem verilmesi gereken bir diğer konu zamanlama. Çocuğun okuldan gelir gelmez derse oturması verimsiz olacağı gibi televizyon karşısında geçirilen uzun saatler de akşamın geri kalanında yapılacak çalışma zamanını azaltır, konsantrasyonunu olumsuz etkiler. Bu nedenle çocuğunuzla konuşup, makul bir dinlenme süresinden sonra çalışma saatini planlayabilirsiniz. İlkokula yeni başlayan çocuğunuzla ders çalışma programı yaparken daha fazla destek olmanız gerekirken, ilerleyen yaşlarda bu desteğin azalması uygun olur.

Çalışma programı hazırlarken: Ödevlerin yapılması için bir program belirlenirken bu programın sadece ders çalışılacak zamanı değil, çocuğun tüm gününü planlayacak şekilde olması daha etkili olur. Okuldan geliş saati, dinlenme ve oyun saati, çalışma saati, yemek saati ve uyku saati program içinde yer alırsa çocuğun kendi hayatını planlaması ve organize etmesi daha kolay olur. Burada önemli olan programın katı ve bozulamaz olması gibi yanlış bir beklenti geliştirmemektir. Çünkü bu programın amacı her şeyin belli bir saati olmasından çok çocuğun günlük yaşantı düzenini bilmesi ve takip edebilmesidir. Çocuğunuz, ancak böyle bir düzen içinde planlama ve organizasyon becerilerini geliştirebilir.

Önce iş sonra eğlenceyi prensip olarak hayatına yerleştirmelidir.

Tekrar: Öğrencinin okulda öğrendiği bilgiler kısa süreli hafızada yer alır. Uzun süreli hafızaya aktarımın gerçekleşmesi için düzenli ve aralıklı tekrara ihtiyaç vardır. Bilgiler tekrar edilmediği zaman unutulur. Tekrarlar günlük, haftalık ve aylık olarak yapılır.

Etkili Okumak: Öğrencinin anlayarak okuması gerekmektedir. Yüksek sesle okumak, metnin özetini çıkarmak, metnin altını çizmek, okurken not almak bu yöntemlerden hangisi ya da hangileri verimli okumasını sağlıyorsa öğrenci onu denemelidir.

Etkili Dinleme: Olumlu bir tutum içinde dinlemek, sözel olmayan mesajları dikkate almak, not almak dinlemenin kalitesini arttıracaktır. Ancak anlatılan konuya ilgi göstermemek, anlatana karşı olumsuz tutum sergilemek, pasif dinlemek, olumsuz dinleme alışkanlığını beraberinde getirir.

Etkili Not Almak: İlk günden başlayarak not almak ve bunu alışkanlık haline getirmek, dinleme ve not alma arasında dengeyi kurmak, soru sormak, notları en kısa sürede gözden geçirmek yararlı olacaktır.

Düzenli Olmak: Çalışacağı malzemeleri düzenlemek, çantasını bir önceki akşamdan hazırlayıp kenara koymak, okuldan istenen, götürülmesi ve getirilmesi gereken materyalleri takip etmek hayatını kolaylaştıracaktır.

AİLENİN TUTUMU

Ödev sorumluluğunun gelişmesinde önemli olan bir diğer etken de, ailenin çocuğun ödevlerine ne kadar yardım ettiği konusudur. Ödev çocuğunun birincil sorumluluğu, bu nedenle ortaya çıkacak ürün çocuğun çabasının eseri olmalı. Ancak tabii ki çocuklar, özellikle birinci sınıfta ödevler ve çalışmalar için ailenin desteğine daha çok ihtiyaç duyarlar. Ama bu destek sağlanırken, ailenin vereceği mesaj esas çabanın çocuktan gelmesi gerektiğidir. Doğrudan yardım yerine dolaylı yardım ve destek hem çocuğun ödev sorumluluğunu geliştirir hem de kendine olan güvenini artırır.

Ailelerin dikkat etmesi gereken bir diğer nokta, ödev yapmanın çocuk tarafından bir koz olarak kullanılmasına fırsat vermemektir. Tabii ki, ödev sorumluluğunu geliştirmek için ödül ve motive edici etkenler kullanılabilir hatta bunun çoğu zaman yararı olur. Ama bunun çocuk tarafından bir koz olarak kullanılması durumunda ortada bir sorun var demektir. Çocuğa ödevini yapması için saatlerce yalvarmak ya da her ödev için bir hediye almak çocuğun sorumluluk kazanma davranışından uzaklaşması demektir.

Ev ödevlerini tek başlarına yapan çocuklar bir şeyi tamamlamış ve başarmış olmanın mutluluğunu yaşarlar. Anne-babanın tavrı bu duyguyu destekler ve pekiştirir yönde olmalıdır.

Ödev sırasında anne-babanın desteğinin belli bir limit içinde olması kadar, eleştirel yaklaşımlardan uzak durulması da önemlidir. Çocukların hataları olabileceğini kabul etmek ve bu hatalar fark edilince, bunları yapıcı bir şekilde düzeltmek çocuğun özgüveninin gelişmesinde etkili olur.

ANNE - BABALARA ÖNERİLER

- Çocuğunuzun katılımı ile hazırlayacağınız günlük programda sadece ders çalışma saatini değil, çocuğunuzun tüm gününü (oyun, yemek, televizyon, uyku saati vs) planlayın.
- Çocuğunuzun ders çalışması için uygun bir çalışma ortamı hazırlayın. Bu ortamın evin ortak kullanım alanlarının (mutfak, oturma odası gibi) dışında bir yer olması ve dikkati dağıtacak öğelerden (televizyon, telefon vs.) uzak olmasına dikkat edin.
- Çocuğunuzun çalışma masasının düzenini sağlamasında yardımcı olun, masada dikkati dağıtacak ders çalışma sırasında ihtiyaç olmayacak eşyaların olmamasına dikkat edin.
- Çalışma süresini ve miktarını aşamalı olarak artırın. Aynı şekilde ev ödevlerinin yaparken gösterdiğiniz dolaylı yardımı da aşamalı olarak azaltmaya başlayın. Yardımın sadece çocuğunuza destek vermek şeklinde olmasına, birincil sorumluluğun ona ait olmasına dikkat edin. Bitirilen ödev anne-babanın değil çocuğun ürünü olmalıdır.
- Çocuğunuz için ulaşılabilir hedefler koyun ki, başarmanın keyfini yaşayabilsin. Böylece ödev yapmak onun için motive edici bir hal alır. Tek başına çalışma çabasını, ortaya çıkan ürün her zaman mükemmel olmasa da ödüllendirmeyi unutmayın.
- Yapamadığı, beceremediği konularda aşağılayıcı ve utandırıcı tarzda eleştirmeyin. Bu hem özgüvenini olumsuz etkiler hem de çocuğunuzla iletişiminizin bozulmasına neden olur. Unutmayın ki ancak iyi bir iletişimle, çocuklarınızın sorunları olduğunda bu sorunları sizinle paylaşmasını sağlayabilirsiniz. Aksi halde çocuğunuz sizden uzaklaşabilir.